

CES-ringmärkningen vid Älviken 2021

Roger Mellroth & Thord Fransson

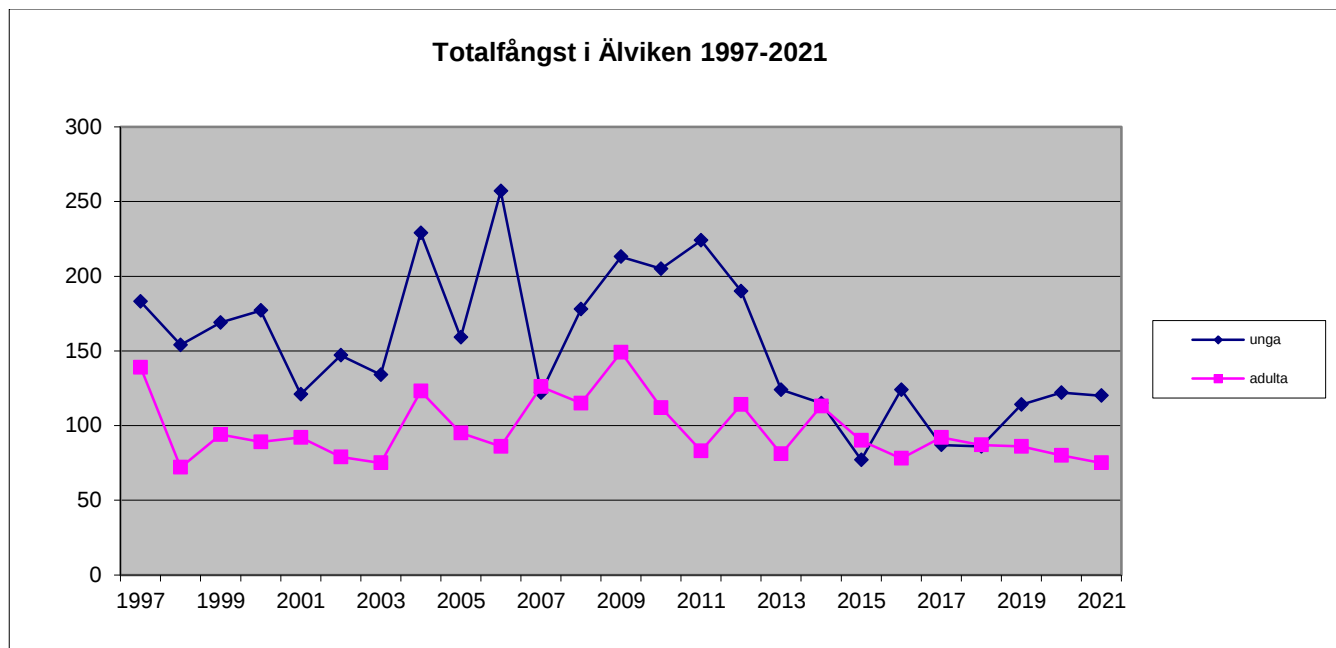
Efter en kylig april och inledning av maj kom värmen i mitten av månaden. I slutet av maj passerade ett omfattande regnväder som gjorde att vattenståndet i Älviken snabbt steg. Juni fick i sydöstra delarna av landet rekordvärme och värmen fortsatte en bra bit in i juli. Augusti blev en regnig månad med flera skyfall.

Årets resultat

Antalet nymärkningar uppgick till 195 och kontroller av fåglar märkta tidigare år till 15. Andelen ungfåglar av totalt ringmärkta uppgick till 57 procent, vilket är normalt. Det totala antalet fåglar som märkts sedan starten 1997 uppgår till 6256. Tyvärr kunde endast elva av tolv fångstillfällen genomföras då vattenståndet i sjön var för högt i slutet av maj och början av juni. Med ett fångstillfälle mindre får fångsten anses likvärdig i antal med vad som gällt de senaste åtta åren (Figur 1).

Vattenståndet i sjön var högt i slutet av maj och början av juni och ett fångstillfälle fick ställas in. Här ses spänger som flyter kring vid en nätplats.

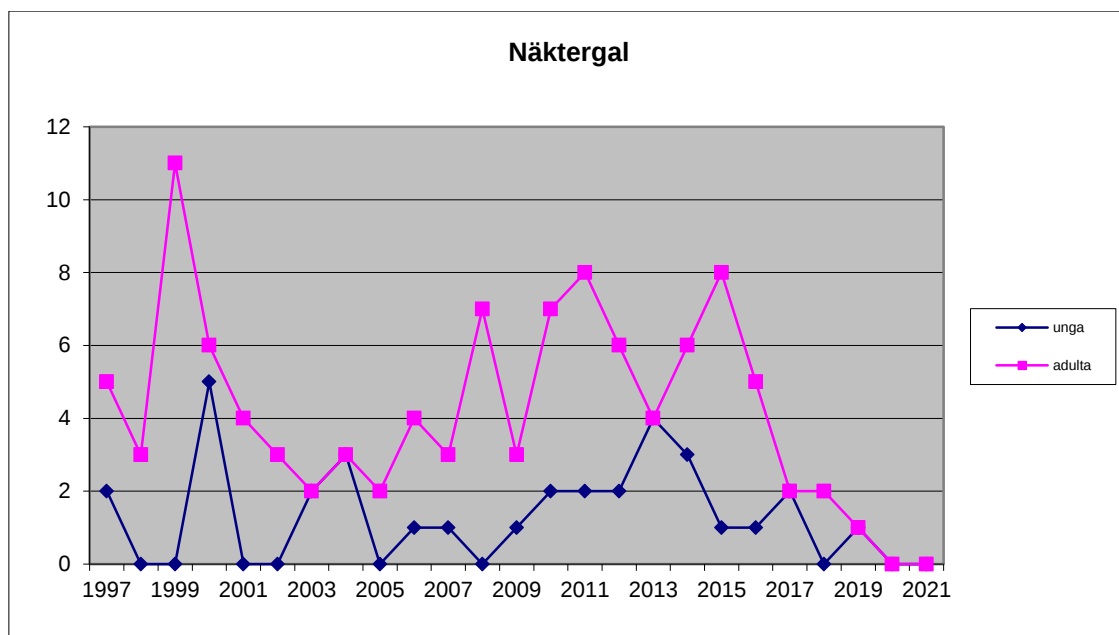
Figur 1. Antalet unga och gamla fåglar bland nymärkningarna under perioden 1997-2021.

Ett fåtal arter har i genomsnitt ökat i antal under de senaste fem åren, men flertalet har minskat (Tabell 1). Några arter förekommer inte längre i märkningen från att tidigare har häckat i området eller varit regelbundna besökare. De två senaste åren har ingen näktergal ringmärkts och senast en gulsparrv fångades var 2010 (Figur 2 och 3).

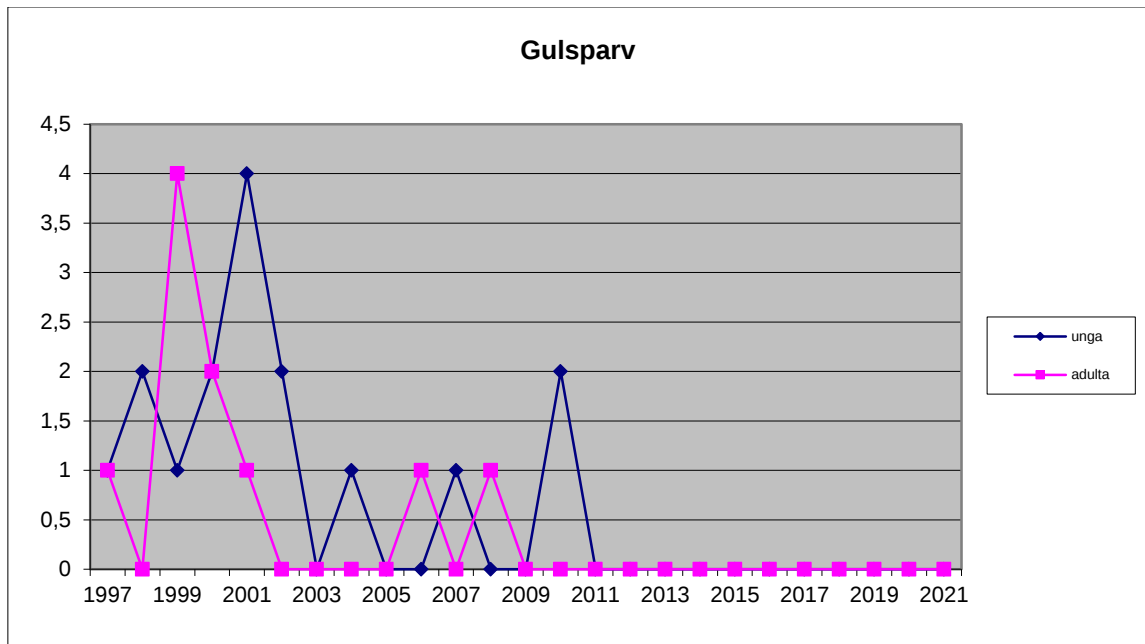
Tabell 1. Förändring i genomsnittlig fångst de fem senaste åren i jämförelse med genomsnittet de 20 förevarande åren för arter med fler än 70 individer ringmärkta.

Art	Summa ringmärkta 1997-2021	Ökning/minskning
Blåmes	859	-42%
Lövsångare	737	-61%
Rörsångare	560	-50%
Talgoxe	459	-8%
Sävsparv	450	-35%
Törnsångare	424	-37%
Rödhake	373	33%
Koltrast	287	17%
Trädgårdssångare	261	-5%

Svarthätta	234	20%
Pilfink	221	-56%
Näktergal	138	-75%
Törnskata	128	-12%
Ärtsångare	121	15%
Sävsångare	111	-42%
Bofink	98	-39%
Svartvit flugsnappare	97	-59%
Grönfink	83	-90%
Entita	82	-38%
Kärrsångare	74	2%

Figur 2. Antalet ringmärkta gamla och unga näktergalar under perioden 1997-2021.

Figur 3. Antalet ringmärkta gamla och unga gulsparvar under perioden 1997-2021.

Totalt har vi nu fångat 63 arter och en hybrid (gråsparv/pilfink). Det blev inga nya arter i fångsten 2021. Arter som vi ringmärkte under året som vi tidigare märkt få av var skogssnäppa och ladusvala.

En av årets två ringmärkta ladusvalor. Denna är en ungfågel med gul mungipa. Totalt har 12 ladusvalor ringmärkts i Älviken.

En av årets tre kärrsångare.

Tabell 2. Antalet ringmärkta fåglar och mellanårskontroller vid CES-märkningen vid Älviken 2021 samt under perioden 1997 – 2021. Om den andel som årets märkning utgör av totalantalet märkta är större än 4,0% visar detta att fler än genomsnittligt ringmärktes (gulmarkerade).

Art/år	nymärkning 2021	nymärkning 1997-2021	andel 2021 1/25del=4%	kontroller 2021	kontroller 1997-2021	kontroller andel av märkning
Sparvhök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Morkulla	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Skogssnäppa	1	2	50,0%	0	0	0,0%
Kungsfiskare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ladusvala	2	12	16,7%	0	0	0,0%
Hussvala	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Större hackspett	0	4	0,0%	0	0	0,0%
Mindre hackspett	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gök	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Göktyta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Trädpiplärka	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Sädesärta	1	37	2,7%	0	1	2,7%
Järnsparv	0	30	0,0%	0	1	3,3%
Gärdsmyg	2	15	13,3%	0	0	0,0%
Rödhake	16	373	4,3%	0	4	1,1%
Näktergal	0	138	0,0%	0	38	27,5%
Blåhake	0	12	0,0%	0	0	0,0%
Rödstjärt	0	33	0,0%	0	0	0,0%
Buskskvätta	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Stenskvätta	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Koltrast	18	287	6,3%	0	18	6,3%
Björktrast	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Taltrast	1	38	2,6%	1	1	2,6%
Rödvingetrast	0	5	0,0%	0	1	20,0%
Cettisångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%

Sävsångare	8	111	7,2%	0	1	0,9%
Kärrsångare	3	74	4,1%	0	3	4,1%
Rörsångare	11	560	2,0%	1	50	8,9%
Busksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Härmsångare	0	10	0,0%	0	0	0,0%
Höksångare	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Ärtsångare	12	121	9,9%	1	2	1,7%
Törnsångare	11	424	2,6%	0	24	5,7%
Trädgårdss.	6	261	2,3%	2	23	8,8%
Svarthätta	7	234	3,0%	0	4	1,7%
Grönsångare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Gransångare	0	6	0,0%	0	0	0,0%
Lövsångare	9	737	1,2%	0	14	1,9%
Kungsfågel	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Gråflusnappare	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Svartvit flugsn.	1	97	1,0%	0	0	0,0%
Stjärtmes	0	35	0,0%	0	2	5,7%
Svartmes	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Entita	2	82	2,4%	1	13	15,9%
Talltita	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Tofsmes	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Blåmes	31	859	3,6%	3	108	12,6%
Talgoxe	17	459	3,7%	1	61	13,3%
Nötväcka	1	52	1,9%	2	8	15,4%
Trädskrypare	5	26	19,2%	0	1	3,8%
Törnskata	8	128	6,3%	0	0	0,0%
Skata	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Nötskrika	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink	7	221	3,2%	0	7	3,2%
Gråsparv	0	3	0,0%	0	0	0,0%
Pilfink/Gråsparv	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Domherre	0	1	0,0%	0	0	0,0%
Bofink	2	98	2,0%	0	5	5,1%
Grönfink	0	83	0,0%	0	1	1,2%
Steglits	0	5	0,0%	0	0	0,0%
Grönsiska	0	31	0,0%	0	0	0,0%
Hämpling	0	2	0,0%	0	0	0,0%
Rosenfink	0	21	0,0%	0	0	0,0%
Gulsparr	0	26	0,0%	0	0	0,0%
Sävsparv	13	450	2,9%	3	45	10,0%
Total	202	6256	3,2%	20	436	7,0%

Egna kontroller

Under säsongen kontrollerades 15 fåglar av nio arter märkta på samma plats tidigare år (Tabell 2 och 3). De äldsta kontrollerna var en blåmes och en rörsångare som märktes för fem år sedan. Blåmesen var märkt som ungfågel och har inte kontrollerats tidigare medan rörsångaren kontrollerats 2018, 2019 och 2020. Nämnas bör också att en sävsparvhane som ringmärktes 2019 och som nu kontrollerades 2021 även kontrollerats 11 oktober 2020 i Styran av annan ringmärkare.

Tabell 3. Kontroller 2021 av fåglar märkta tidigare år och antal år mellan märkning och kontroll.

Art/år sedan märkning	1 år	2 år	3 år	5 år	Totalsumma
Rörsångare				1	1
Blåmes	1		1	1	3
Entita		1			1
Nötväcka	2				2
Trädgårdssångare	2				2
Sävsparv	2	1			3
Talgoxe	1				1
Taltrast		1			1
Ärtsångare	1				1
Totalsumma	9	3	1	2	15

Nät och stolpar sätts upp och plockas ihop vid varje fångstillfälle.

Observationer

Vid första märktillfället, som var den 8 maj passerade en skrântärna över sjön. Den 16 maj var sångaktiviteten i full gång i området med rör-, törn- och trädgårdssångare och från andra sidan sjön hördes en näktergal och hela 16 stycken gulärlor födosökte på åkern. Sedan var det uppehåll i märkningen på grund av det höga vattenståndet i sjön fram till 16 juni då en sjungande kärrsångare gladde ringmärkargänget. Veckan efter hade den fått sällskap av ännu en sjungande hane och en röd glada passerade. I mitten av juli kunde en fiskgjusunge ses flygträna i sitt bo och 400 grågäss födosökte på ärtåkern. Den 14 augusti sågs 8 trädlärkor liksom 12 ljunpipare och en brushane men även en nötkråka. Avslutningsdagen den 29 augusti flög en forsärla över med ett 20 tal sädesärlor i samband med nätuppsättningen. Förutom dessa lite udda observationer finns många arter att njuta av i området medan man ringmärker såsom havsörnar, torn- och lärkfalk, brun kärrhök, trana, sångsvan, storlom, gök, skogsduva, steglits och hämpling.

Deltagare

Vi vill tacka alla som medverkat och bidragit till att det 25:e årets verksamhet kunde genomföras. De som varit med och hjälpt till under året är: Matz Carlsson, Yvonne Carlsson, Paul Elfström, Agnes Elfström, Inger Fransson, Johan Fransson, Thord Fransson, Thomas Fransson, Carsten Höller, Kristina Laitinen, Pontus Lindahl, Emmie, Lise, Elmer & Embla Mellroth, Peter Mellroth, Roger Mellroth, Berth Nygren, Bengt och Annalena Petersson, Johan Petré, Eva Sundström, Jan Svanlund, Maximilian Wiking, Roger Öhman (med barnbarn) och Christer Örtvall.

Ett extra tack till Roger Öhman som förtjänstfullt hållit efter området med såväl motorsåg som röjsnöre under säsongen!

Under 2021 gick Berth Nygren bort. Berth har varit en inspiratör och den som flitigast deltagit i verksamheten sedan starten 1997. Han har bidragit väldigt mycket och på många olika sätt genom åren. Med sin erfarenhet av ringmärkning vid sjön redan på 1960- och 1970-talet och sin yrkesmässiga bakgrund som snickare bidrog han med praktisk kunskap om vad som behövs för att sätta upp en märkplats i vass/sumpskog som ska fungera under många år. Vi kommer att sakna Berth i den fortsatta verksamheten!

